

Book Review

วิจารณ์วิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏ จันทรเกษม
ผู้วิจัย	กรุณา รามัญจิต
แหล่งที่มา	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา	2548
ผู้วิจารณ์	ฟาริต อับดุลลอฮ์หะซัน นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษาอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

วิทยานิพนธ์เล่มนี้หัวข้อ ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏ จันทรเกษม งานวิจารณ์วิทยานิพนธ์เล่มนี้ผู้ทำการวิจารณ์ได้แบ่งสัดส่วนในการวิจารณ์ออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 สถานภาพและคุณลักษณะทั่วไปของวิทยานิพนธ์ ส่วนที่ 2 ด้านเนื้อหา ส่วนที่ 3 จุดเด่น จุดด้อย

ส่วนที่ 1 สถานภาพและคุณลักษณะทั่วไปของวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์เล่มนี้การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารวิชาการใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการบริการวิชาการ และด้านการพัฒนาอาจารย์ งานวิจัยเชิงสำรวจชนิดมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากการวิจัย กลุ่มตัวอย่างเพื่อมาวิเคราะห์ข้อมูลคือคณาจารย์ในแต่ละคณะ และนักศึกษาระดับปีที่ 4 ของทุกคณะ

ผู้วิจัยไม่ได้กำหนดประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และที่สำคัญที่สุดในการทำวิจัย หรือวิทยานิพนธ์ต้องมีกรอบแนวคิด ทฤษฎีรองรับ แต่ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ผู้วิจัยไม่ได้ระบุถึงกรอบแนวคิด ทฤษฎีในการรองรับตัวแปรในการกำหนดการวิจัย ไม่เหมือนงานวิจัยที่เคยพบเห็น อาจจะเป็นเพราะว่าระเบียบของมหาวิทยาลัยดังกล่าวที่สังกัดอยู่นั้น อาจไม่เหมือนกับระเบียบของมหาวิทยาลัยอื่นๆ ในการทำวิทยานิพนธ์

ส่วนที่ 2 ด้านเนื้อหา

ในส่วนของเนื้อหาผู้วิจัยได้แบ่งบทในการทำวิจัยในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 5 บทด้วยกัน ประกอบด้วยบทที่ 1 บทนำ บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนำ ภูมิหลังของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยพยายามสะท้อนในเรื่องการจัดการศึกษาในสถานศึกษาว่า จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากการบริหารวิชาการเป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ดังนั้นการบริหารวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย งานด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การปรับปรุง การเรียนการสอน การเผยแพร่วิชาการ การ

วัดและการประเมินผลการศึกษา การบริหารวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

ผู้วิจัยพยายามสะท้อนด้านการบริหารวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่มีวิวัฒนาการและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากเดิมเป็นโรงเรียนฝึกหัดครู หรือที่เรียกกันทั่วไปอีกชื่อหนึ่งว่า ป.ม. หลังกระทรวงตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 9 กันยายน พ.ศ.2483 จนกระทั่งวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 ได้เปลี่ยนเป็น สถาบันราชภัฏ แทน วิทยาลัยครู ทำให้สถาบันราชภัฏทุกแห่งมีฐานะเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในส่วนของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนทั้งหมด 5 คณะ ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ และคณะเทคโนโลยีการเกษตร

การบริหารวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมโดยทั่วไปมีการดำเนินงานเป็นไปได้อย่างดี อย่างไรก็ตามในสภาพการณ์ปัจจุบันจากการสำรวจจึงพบว่ามีปัญหาที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ ในด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการบริการวิชาการ ด้านการพัฒนาอาจารย์ เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้มีความประสงค์ที่จะศึกษาสภาพการบริหารวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ใน 5 ด้าน ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงการบริหารวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ในบทที่ 2 ผู้วิจัยได้แบ่งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่อง ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม เป็น 6 ข้อ ที่เสริมความรู้ให้กับผู้อ่านและผู้เกี่ยวข้อง เช่น เอกสารเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของการบริหารวิชาการ เอกสารเกี่ยวกับหลักการและกระบวนการบริหารวิชาการ เอกสารเกี่ยวกับขอบข่ายของการบริหารวิชาการ เอกสารการบริหารวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา การบริหารวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และสุดท้ายเอกสารเกี่ยวกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในเอกสารเกี่ยวกับบทบาท ผู้วิจัยได้อ้างความหมายของบทบาทจากผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการหลายๆ ท่าน มาประกอบเป็นคำอธิบายและบรรยาย เช่น ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ให้ความหมายว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

ในด้านหลักการและกระบวนการบริหารวิชาการ ผู้วิจัยได้อธิบายถึงแนวคิดของนักวิชาการซึ่งประกอบด้วย เป็น ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการ ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการตามแผน ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล

ในส่วนของขอบข่ายการบริหารวิชาการในสถานศึกษาที่จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพถือว่างานเหล่านั้นเป็นงานในขอบเขตหน้าที่ของผู้บริหารในด้านวิชาการทั้งสิ้น ซึ่งในที่นี้โดยสรุปในภาพรวมแล้วผู้วิจัยได้ยกในส่วนที่สอดคล้องกับงานวิจัยดังนี้ 1) แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ 2) หลักสูตรและการสอน ประกอบด้วย หลักสูตร โครงสร้างการสอน ประมวลการสอน 3) การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน 4) สื่อการสอน 5) การปรับปรุงการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การฝึกอบรม 6) วัดและประเมินผล

ในส่วนการบริหารวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัย ได้นำแนวความคิดของนักวิชาการหลายๆ ท่านมาประกอบ ซึ่งสรุปได้ว่า การบริหารวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของอุดมศึกษา เพราะการบริหารวิชาการที่สอดคล้องจะสามารถผลิตผู้รู้ ผู้รับความรู้ และองค์ความรู้ที่จะช่วยเสริมสร้างศักยภาพในการพัฒนากำลังแรงงานสู่ภาคการผลิตในสังคม

เอกสารเกี่ยวกับการบริหารวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ผู้วิจัยได้นำเสนอยังไม่ครอบคลุมเกี่ยวกับงานบริหารวิชาการในมหาวิทยาลัยดังกล่าว งานบริหารวิชาการในแต่ละด้านที่จะทำการศึกษาผู้วิจัยไม่ได้นำเสนอในส่วนนี้ที่เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ผู้วิจัยไม่ได้ระบุโครงสร้างการบริหารวิชาการในระดับสถาบัน คณะ ให้เป็นที่ชัดเจน

ด้านเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำเสนอและอธิบายเกี่ยวกับการบริหารวิชาการในแต่ละด้านซึ่งประกอบไปด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1.ด้านหลักสูตร ผู้วิจัยได้สรุปอธิบายในด้านนี้คือ หลักสูตรจะต้องมีความสอดคล้องกัน มีความหลากหลายในเนื้อหาวิชาของคณะนั้นๆ เพื่อให้นักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้ตามความสามารถและความถนัดได้ เอกสารทั้งหมดเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านหลักสูตร

2.ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้สรุปว่าการจัดการเรียนการสอนไม่ว่าสาขาใด คณะใด หรือมหาวิทยาลัยใดก็ตามจะพบกับปัญหาลักษณะคล้ายๆ กัน คือ รูปแบบการสอน การใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีช่วยในการสอน และควมมีคุณภาพของตำราหรืออุปกรณ์ต่างๆ

3.ด้านการวัดประเมินผล ผู้วิจัยได้สรุปผลการวัดและประเมินผล ไม่ว่าสถานศึกษาใด คณะใดก็ตามมีความคล้ายคลึงกัน ตั้งแต่กระบวนการสร้างข้อสอบ การสอบ การตรวจ การตัดเกรด

4. ด้านการบริการวิชาการ ผู้วิจัยได้สรุปว่าแต่ละคณะย่อมมีนโยบายที่ชัดเจน ในการให้บริการวิชาการทั้งในสถาบันและสังคม จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย เพื่อที่จะให้การบริการวิชาการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5.ด้านการพัฒนาอาจารย์ ผู้วิจัย ได้ให้สรุปว่า สาขาวิชาหรือสถาบันต่างๆ ย่อมมีความเห็นแตกต่างกัน แต่ที่มีความเห็นตรงกัน คือ เรื่องความต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ในบทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยทำการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ที่ทำการสอนในมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม จำนวน 209 คน ส่วนนักศึกษาที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2547 ระดับปริญญาตรี จำนวน 614 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1.สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

3.สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรคณะวิชา

3.2 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ในบทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของคณะวิชาที่สังกัด การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 6 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม โดยรวมและในแต่ละด้านคือ ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริการวิชาการ และการพัฒนาอาจารย์

ตอนที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม โดยรวมและในแต่ละด้านคือ ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริการวิชาการ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามคณะ

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามคณะ

ตอนที่ 5 ประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม โดยรวมและในแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ และ

ตอนที่ 6 ประเมินความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม โดยรวมและในแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์

ในบทสุดท้าย คือบทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปในส่วนที่เป็นข้อมูลทั่วไปของการวิจัยโดยที่สรุปออกมาเป็นคำร้อยละในแต่ละประเด็นที่ได้กำหนดมา ส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องตัวแปรที่ได้กำหนดไว้ ทั้งตั้งแปรต้นและตัวแปรตาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปในแต่ละประเด็นตามขั้นตอนที่ได้กล่าวมาในบทที่ 4

การอภิปรายผล ผู้วิจัยได้ดำเนินการอภิปรายผลการวิจัยในประเด็นต่างๆ ในแต่ละด้านซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อการบริหารวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการบริหารวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดของนักวิชาการบางท่านมาอธิบายในส่วนนี้ด้วย

ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้ทำข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในแต่ละด้าน และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป เกี่ยวกับการบริหารวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏที่สังกัดกลุ่ม หรือศึกษาสภาพปัญหาของการบริหารวิชาการให้อย่างละเอียดมากขึ้น

ส่วนที่ 3 จุดเด่น จุดด้อยและข้อเสนอแนะ

จุดเด่น

วิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นวิทยานิพนธ์ที่ดี และมีประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีประเด็นที่เป็นจุดเด่นหลายอย่างแต่ที่ได้ยกมาก็เกี่ยวกับการบริหารวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมใน 5 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านบริการวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการพัฒนาอาจารย์

จุดด้อย

วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีจุดด้อยบางกรณี คือไม่มีกรอบแนวคิด ทฤษฎีในการกำหนดการทำวิจัย เพราะแนวคิดหรือทฤษฎี เป็นสิ่งสำคัญในการทำวิจัย

ข้อเสนอแนะ

- 1.ควรนำกรอบแนวคิด หรือทฤษฎีมาประกอบในการทำวิจัยในครั้งนี้
- 2.เอกสาร หรืองานวิจัยควรเป็นเอกสารที่เกี่ยวกับการบริหารวิชาการในระดับอุดมศึกษา
- 3.ควรศึกษาสภาพปัญหาการบริหารวิชาการในมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่ม